

4008 SAYILI KANUNLA İLGİLİ GEREKÇE

GENEL GEREKÇE

Çağdaş bir vergi sisteminin en önemli özelliği ekonomiye yön verebilmesi, adil olması ve beklenen geliri sağlamasıdır.

Gelişmekte olan ekonomiler hızlı bir değişim ve yeniden yapılanma içinde bulunduklarından, vergi sistemlerinin bu değişimlere paralel olarak yeniden düzenlenerek ekonomiye uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Vergi kanunlarının ekonomik gelişmeye paralel olarak düzenlenmemesi halinde, vergi sistemi etkinliğini yitirmekte, adil olmaktan uzaklaşmaktadır.

Vergi sisteminin ekonomik ve sosyal hayatın gereklerine uygun olması, ekonomik kalkınmanın itici gücünü de oluşturur. Yatırımların ve Üretimin artırılması, istihdam olanaklarının genişletilmesi bakımından vergilendirmenin sağladığı olanaklar yadsınamaz. Çağdaş ekonomilerde olduğu gibi selektif olma niteliği kazandırılarak vergi teşviklerinin gerçek teşvik önlemleri olarak düşünülmesi, bu imkânların etkinliğini de arttıracaktır. Aynı şekilde, ekonomide yaşanan sürekli fiyat artışlarının işletmeler üzerindeki olumsuz etkilerini giderici önlemlerin alınması da bu amaca hizmet edecektir.

Bütün bu hususlar, yapılacak yasal düzenlemelerin yanısıra etkin bir vergi idaresini de zorunlu hale getirmektedir. Bununla birlikte, vergi sisteminin amacına uygun İşlemesinde, 3568 sayılı Kanun gereğince faaliyet gösteren serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirlerden yararlanılması gereği de açıktır. Mükellef ile vergi idaresi arasında bir köprü görevini üstlenen meslek mensuplarının vergilendirme konusunda sorumluluk almaları, öngörülen hedeflere ulaşılmasında önemli katkılar sağlayacağı kuşkusuzdur.

İşte bu Tasarı ile vergi sistemindeki aksaklıkların giderilmesi, sistem bütünlüğü içerisinde uyumun sağlanması, az kazananadan az, çok kazananadan çok vergi alınması prensibinin gerçekleştirilmesi, sistemin basit, anlaşılır ve uygulanabilir bir yapıya kavuşturulması ve öngörülen ekonomik, malî, sosyal hedeflerin gerçekleştirilmesinde etkinlik sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLERİN GEREKÇELERİ

Madde 23. — Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 11 numaralı bendi değiştirilmektedir.

Maddenin 11 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, hizmet erbabının emekli maluliyet, * dul ve yetim aylıklarına ilişkin istisna tutarı, en yüksek Devlet memuruna yapılan aynı nitelikli ödemeler seviyesine yükseltilmektedir. Ayrıca sigortacılığı geliştirme amacını güden bu düzenleme ile Türkiye'de faaliyette bulunma izni olan sigorta şirketlerinden alınan emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları da istisna kapsamına alınmaktadır.

Madde 24. — Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin 3 numaralı bendi değiştirilmektedir.

kayıp değişiklikle; Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 11 numaralı bendinde yapılan değişikliğe paralel olarak, Türkiye'de faaliyette bulunma izni olan sigorta şirketleri de kapsama alınarak, bunlar ye emekli sandıklarından alınan emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduat vb. ilgili istisna tutan eh yüksek devlet memuruna yapılan aynı nitelikteki ödemeler tutarına yükseltilmektedir.

Madde 25. — Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinde değişiklikler yapılmaktadır.

Maddenin 5 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, işletmede kullanılan taşıtların giderlerinin masraf olarak kabul edilmesi uygulaması sınırlandırılmaktadır. Yapılan değişiklikle, kiralama yoluyla edinilenler de dahil olmak üzere İşletmede kayıtlı olan ve faaliyet konusu nakliyecilik olmayan işletmelerde kullanılan binek otomobilleri ile zafî ve ailevî ihtiyaçlar için kullanılan taşıtların giderlerinin yarısının masraf olarak yazılması esası getirilmektedir.

İşletmenin faaliyetinin binek otomobilleri ile yapılan nakliyecilik olması halinde ise binek otomobillerinin giderlerinin tamamının kazanç tespitinde dikkate alınacağı tabiidir. Örneğin taksicilik, dolmuşçuluk ve benzeri nitelikteki faaliyetlerden olan araba kiralama faaliyeti ile özel sürücü kurslarında eğitim amacıyla kullanılan binek otomobillerinin giderleri bu niteliktedir.

Ancak, bu otomobillerin aynı zamanda zafî ve ailevî ihtiyaçlar için de kullanılması halinde, bunların masraflarının yarısı gider olarak dikkate alınacaktır.

Maddenin 7 numaralı bendinde yapılan değişiklikle de yukarıda bahsedilen binek otomobilleri ve taşıtların amortismanların yarısının gider olarak yazılması esası getirilmektedir.

Bu esasların Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesi gereğince kurumlar vergisi mükelleflerine de uygulanacağı tabiidir.

Madde 26. — Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 41 İnci maddesine 7 ve 8 numaralı bentler eklenmektedir.

Maddeye eklenen 7 numaralı bent İle işletmelerin esas faaliyet konuları ile ilgili olmayan, kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dahil olan yat, kotra, sürat teknesi ve benzeri deniz araçları ve uçak, helikopter ve benzeri hava taşıtlarına ait giderlerin ve amortismanların ticarî kazancın safı tutarının tespitinde dikkate alınmaması esası getirilmektedir.

Bu suretle, işletmelerin esas faaliyet konuları ile ilgili olmayan söz konusu taşıtların giderleri ve amortismanları hâsılatından indirilmeyecektir. Ancak, Söz konusu taşıtların, işletmelerin esas faaliyet konusu İle İlgili olması halinde, bu taşıtlara ilişkin giderlerin ve amortismanların tamamının ticarî kazancın tespitinde indirim olarak dikkate alınacağı tabiidir.

Maddeye eklenen 8 numaralı bent İle Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, dönem sonu stokların son giren ilk çıkar yöntemine göre değerleyen veya amortismanına tabi iktisadî kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutan mükelleflerin işletmelerinde kullandıkları yabancı kaynaklar İçin kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren tahakkuk eden faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yaptıkları giderlerin ve maliyet unsurlarının Maliye BakanlığıVnca o yıl için belirlenmiş olan indirim oranına İsalet eden kısmın % 25'nin gider olarak indirilmemesi Öngörülmektedir.

Bu suretle, söz konusu giderler, gerçek tutarları İle dikkate alınabilecektir. İndirim oram, yemden değerleme oranının her yıl Maliye Bakanlığıınca T.C. Merkez Bankası, Devlet İstatistik Enstitüsü ve Bankalar Birliği gibi ilgili kuruluşlardan temin edilecek bilgilere göre hesaplanan ticarî kredi faiz oranına bölünmesi suretiyle bulunacaktır.

öte yandan, sanayi siciline kayıtlı imalatçılar, bu bent kapsamı dışında tutulduklarından imalat faaliyetlerinde kullandıkları yabancı kaynaklara ilişkin söz konusu giderlerin tamamını gider olarak İndirebileceklerdir. Diğer taraftan anılan giderlerden yatırımın maliyetine eklenenler bu bent hükmü ile ilgilendirilmeyecektir.

Madde 27. — Bu madde İle Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

^pılan değişiklikle, Gelir Vergisi Kanununun 23/11 nci ve 25/3 üncü maddelerinde yapılan değişikliklere paralel olarak emekli ve yardım sandıkları ile Türkiye'de faaliyette bulunma izni olan sigorta şirketleri tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları ile emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri, iade olunan mevduat ve toptan ödenen tazminatların ücret olarak kabul edilmesi öngörülmektedir.

Madde 28. — Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesinin 3 numaralı bendi değiştirilmektedir.

"İapılan değişiklikle, mükellefin şahsına eşine ve çocuklarına ait emeklilik, hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigortaları için sigorta şirketlerine ödenen primlerin ücret matrahından indirilebilmesi ne ilişkin sınır kaldırılmakta Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur ve vakıf şeklinde kurulu emekli sandıklarına ödenen aidatların da matrahtan indirilmesine imkân sağlanmaktadır.

Ayrıca, sigorta şirketlerinin kanunî ve iş merkezinin Türkiye'de bulunması şartı, Türkiye'de faaliyette bulunma iznine dönüştürülmektedir. Bu suretle, hem indirim konusu yapılabilecek sigorta primi miktarı yükseltilerek, hem de şirketin kanunî ve iş merkezinin Türkiye'de bulunması şartı kaldırılarak özel şahıs sigortacılığı teşvik edilmektedir,